

A titoktól a kijelentésig

SZOMBAT DÉLUTÁN

E HETI TANULMÁNYUNK: 5Mózes 32:4; Zsoltár 138; Dániel 2; János 15:5; Apostolok cselekedetei 17:28; 1Péter 2:4

„Ezt mondta Dániel: Legyen áldott Isten neve örökkön-örökké; övé a bölcsesség és a hatalom” (Dán 2:20, RÚF)!

A Grönland körüli vizekben különféle méretű jéghegyek úsznak. A kisebb jégtáblák időnként az óriási méretűekkel ellentétes irányban mozognak. Az történik ilyenkor, hogy a kisebbeket a felszínen hajtja a szél, míg a hatalmas jégtömböket a tengeri áramlatok viszik. A történelemben a felszíni széljáráshoz és a tengeri áramlatokhoz hasonlít a nemzetek felemelkedése és bukása. A szél jelképez mindent, ami változhat és kiszámíthatatlan, mint amilyen az emberi akarat is. Ezekkel a szelekkel és fuvallatokkal egy időben egy másik erő is hat, ami még erősebb és több mindenben hasonlít a tengeri áramlatokhoz. Ez Isten bölcs és hatalmas szándékának biztos mozgása. Ahogy Ellen G. White mondta: „Mindazáltal, ahogy a csillagok haladnak roppant körforgásukban a számukra kijelölt pályán, úgy Isten sem siet és nem is késik szándéka véghezvitelében” (Ellen G. White: *Jézus élete*. Budapest, 1989, Advent Kiadó, 23. o.). Bár a nemzetek, ideológiák és politikai pártok felemelkedése és bukása mintha egyedül az emberektől függne, *Dániel próféta könyve* 2. fejezete azt mutatja, hogy az emberi történelmet a menny Istene mozgatja a nagy finálé felé.

ISTEN MINDENÜTT JELENVALÓ VOLTA

Olvassuk el Dán 2:1-16 szakaszát! Milyen válságban találták magukat a héber fiatalok az álom miatt, amit az Úr adott a királynak?

Az ókorban igen komolyan vették az álmokat. A baljósnak tűnő álom hamarosan bekövetkező katasztrófát jelzett. Így könnyű megérteni, hogy Nabukodonozor miért lett olyan nyugtalan az álma miatt, amit ráadásul még el is felejtett, és ez csak rontott a helyzeten. A babiloni szakértők úgy hitték, hogy az istenek ki tudják jelteni az álmok megfejtését, de *Dániel próféta könyvének* itteni álmával kapcsolatban tehetetlenek voltak, mert a király elfelejtette az egészet. Ha megtudták volna a tartalmát, kitalálhattak volna egy, az uralkodó kedvére való magyarázatot. Ám ebben a példátlan helyzetben az álomfejtőknek be kellett vallaniuk a király előtt, hogy *„Nincs is más, aki azt el tudná mondani a királynak, csak az istenek, akik nem laknak együtt a testben élőkkal”* (Dán 2:11, RÚF).

A király nagy idegességében megparancsolta, hogy Babilon összes bölcsét öljék meg. Nem volt példa nélküli az ókorban az ilyen rémtett. Történelmi források mutatják, hogy I. Dáriusz egy összeesküvés miatt minden varázslót kivégeztetett, Xerxész pedig halálba küldte a mérnököket, akik egy hidat építettek, ami azután összedőlt. Dániel és társai éppen akkor fejezték be a képzést és kerültek a király szakértőinek a körébe, amikor Nabukodonozor kiadta a rendeletét, ami így már rájuk is vonatkozott. Sőt, az eredeti nyelvezet arra utal, hogy a kivégzést azonnal meg kellett kezdeni, és már éppen Dánielre meg a barátaira került a sor. Dániel viszont *„bölcse és értelmesen”* (Dán 2:14) közeledett Ariókhhoz, a férfihoz, akinek az irányítására bízták a kivégzések lebonyolítását. Végül is Dániel magától a királytól kért időt, hogy megfejtse a titokzatos álmot. Nabukodonozor azzal vádolta a varázslókat, hogy csak *„időt”* akarnak nyerni, érdekes módon az ő kérésének azonnal engedett. Dániel bizonyára egyetértett a varázslókkal abban, hogy egyetlen ember sem képes megmagyarázni ezt a rejtélyt, de ő ismerte Istent, aki mind az álom tartalmát, mind annak magyarázatát fel tudja tární.

A teológusok Isten „mindenütt jelenvaló voltáról” beszélnek, hogy bár távol van a teremtett világtól, nagyon közel is jön hozzánk. Mire tanít Isten közelségéről az, hogy Nabukodonozornak álmot adott? (Lásd még ApCsel 17:28!)

AZ IMA

Dániel azonnal imádkozni hívta három barátját, és elmondta nekik, hogy kivégzik őket, ha Isten nem jelenti ki az álmot. Nekünk is fel kell ismernünk, amikor valamilyen nagy gonddal nézünk szembe, hogy Istennek még a legkilátástalanabb helyzetek megoldására is van hatalma!

Olvassuk el Dán 2:17-23 részét! Az imádságnak melyik két formájával találkozunk itt?

Ez a fejezet két fajta imádságot említ. Az első a kérés: Dániel kérte Istent, hogy mutassa meg neki az álom tartalmát és annak magyarázatát (Dán 2:17-19). Nincsenek meg az ima szavai, de azt olvassuk, hogy Dániel és a barátai „*irgalomért könyörögtek a menny Istenéhez, hogy e titok miatt ne vesszenek el Dániel és társai a babiloni bölcsekkel együtt*” (Dán 2:18, RÚF). Közben imádkoztak, Isten meghallgatta a kérésüket, megmutatta a király álmát és annak magyarázatát. Biztosak lehetünk abban, hogy amikor „*irgalomért... a menny Istenéhez*” könyörgünk, Ő meghallgatja a mi imánkat is, még ha nem is olyan drámai módon válaszol, ahogyan itt láthattuk, mert Dániel Istene a mi Istenünk is!

Dániel és a barátai hálaadó és dicsőítő imába kezdtek, miután Isten megadta a kérésüket. Magasztalták Istent, mert Ő a bölcsesség forrása, illetve Ő irányítja a természetet és a világ történelmét. Fontos tanulságot szűrhetünk itt le. Milyen gyakran dicsőítjük Istent és adunk neki hálát azért, mert meghallgatta az imánkat? Jézus és a tíz leprás története jó példája az emberi hálaatlanságnak. A tízből egyedül csak egy fordult vissza „*dicsőséget adni az Istennek*” (Lk 17:18). Dániel felelete nemcsak a hálaadás és a dicsőítés fontosságára emlékeztet, hanem bemutatja Isten jellemét is, akihez imádkozunk. Ha hozzá fordulunk, bízhatunk abban, hogy Ő megteszi azt, ami leginkább a javunkat szolgálja, tehát mindig dicsőítenünk kell Őt, hálát adva neki.

Olvassuk el a 138. zoltárt! Milyen tanulságot szűrhetünk le ebből az imából, hogy minden helyzetben valóban hálások tudjunk lenni?

A SZOBOR, 1. RÉSZ

Olvassuk el Dán 2:24-30 szakaszát! Mit mondott itt Dániel, amire különösen fontos emlékeznünk? (Lásd még Jn 15:5 versét!)

Az imára válaszul Isten felfedte az álom tartalmát és annak magyarázatát is. Dániel habozás nélkül elmondta a királynak, hogy „*Isten az égben*” volt az, aki megadta a rejtély megoldását. Sőt, mielőtt Dániel jelentést tett volna az álom tartalmáról és magyarázatáról, megemlítette, hogy milyen kimondatlan gondolatai és aggodalmai voltak a királynak, miközben álmatlanul feküdt az ágyán. A körülmények bemutatása még inkább kiemelte az üzenet hitelességét, hiszen erről csak a király tudhatott, Dániel pedig nyilván természetfeletti erő által értesült róla. Ám amikor Dániel ismertette az álom tartalmát, számolnia kellett egy másik válság kockázatával, ugyanis ez nem volt feltétlen jó hír Nabukodonozornak.

Olvassuk el Dán 2:31-49 részét! Mit mondott az álom Nabukodonozor országának végzetéről?

Az álomban egy méltóságteljes szobor jelent meg, aminek a feje „*színaranyból volt, a melle és a karjai ezüstből, a hasa és az oldala rézből, a láb-szárai vasból, lábai pedig részben vasból, részben cserépből voltak*” (Dán 2:32-33, RÚF). Végül egy kő „*ledöntötte a szobrot vas- és cseréplábairól*” (Dán 2:34, RÚF), az egész eltört, szétszóródott, mint pelyva a szélben. Dániel magyarázata szerint a különböző fémek egymást követő birodalmakat jelképeznek, amelyek váltják egymást a történelem menetében. Nabukodonozor számára egyértelmű az üzenet: minden hatalma és dicsősége dacára Babilon majd lehanyatlik, egy másik ország veszi át a helyét, amit majd mások követnek, amíg egy egészen eltérő birodalom nem vált fel minden előzőt – Isten országa, ami örökké megáll.

Figyeljük meg, hogy milyen rövid életű és ideiglenes minden, ami emberi! Mit tanítson ez nekünk a nagy reménységről, ami Jézusban, egyedül csak benne található? (Lásd Jn 6:54; 2Kor 4:18!)

A SZOBOR, 2. RÉSZ

Olvassuk el megint az álmot és a magyarázatát (Dán 2:31-49)! Mit tanulhatunk belőle arról, hogy Isten előre ismeri a világ történelmét?

A Nabukodonozor álmában közölt prófécia egy általános vázlatprófécia, ami zsinórmértékként szolgál a *Dániel próféta könyve* 7-8. és 11. fejezeteiben lévő részletesebb próféciaíakhoz. A 2. fejezet nem feltételes prófécia. Ez egy apokaliptikus prófécia, konkrétan megjövendőli, amit Isten előre látott és a jövőben véghez fog vinni.

1. Az arany fej Babilont jelképezi (Kr. e. 626-539). Nincs más olyan fém, ami az aragnál jobb jelképe lehetne a Babiloni Birodalom erejének és gazdagságának. A Biblia egyik angol fordítása szerint Babilon az „arany város” (Ézs 14:4), „*arany pohár... az Úr kezében*” (Jer 51:7; vö. Jel 18:16). Hérodotosz, az ókori történész feljegyzéséből tudjuk, hogy az arany nagy bősége ékesítette a várost.

2. Az ezüst mellkas és karok Médó-Perzsiát képviselik (Kr. e. 539-331). Az ezüst az aragnál kevésbé értékes, mint ahogy a Méd-Perzsa Birodalom sem érte utol soha Babilon pompáját. Azért is találó jelkép ez a perzsákra, mert az adórendszerükben ezüstöt használtak.

3. A réz has és oldalak Görögországot szimbolizálják (Kr. e. 331-168). Ez 27:13 szerint a görögök rézedényekkel kereskedtek. Katonáik réz páncélzatot viseltek. A sisakjuk, a pajzsuk és a csatabárdjuk rézből készült. Hérodotosz leírja, hogy az egyiptomi I. Pszammetik a behatoló görög kalózokat egy jóslat beteljesítőinek látta, ami szerint „rézemberek jönnek a tenger felől”.

4. A vas lábak találó jelképei Rómának (Kr. e. 168 – Kr. u. 476). Dániel magyarázata szerint a vas a Római Birodalom lehengető erejére utal, ami minden más országnál tovább maradt fenn. A birodalom jellemzésére tökéletes fém a vas.

5. A részben vas, részben cserép lábfejek a megosztott Európára utalnak (Kr. u. 476-tól Krisztus második eljövételéig). A vas és az agyag keveréke jellemzően bemutatja, ami a Római Birodalom széthullása után történt. Bár Európa egyesítésére sok kísérletet tettek, az uralkodói házak közötti házassági szövetségektől kezdve a jelenlegi Európai Unióig, a megosztottság és a pártoskodás mindeközéig megmaradt, és ez a prófécia szerint így is lesz, míg Isten meg nem alapítja örök országát.

A KŐ

Olvassuk el Dán 2:34-35, 44-45 verseit! Milyen tanítás rejlik ezekben a versekben a világ végső sorsáról!

Az álom arra összpontosít, hogy mi történik majd „*az utolsó napokban*” (Dán 2:28). Még ha erősek és gazdagok is a vas (és a cserép) országai, csak bevezetik a kő országának megalapítását. Bizonyos mértékig emberi készítménynek számítanak a fémek és a cserép, az álombeli követ viszont nem érintette emberi kéz. Más szóval, noha minden korábbi birodalomnak egyszer vége lesz, a kő által jelképezett ország örökre megáll. A szikla hasonlata gyakran utal Istenre (pl. 5Móz 32:4; 1Sám 2:2; Zsolt 18:32), a kő pedig a Messiás szimbóluma lehet (Zsolt 118:22; 1Pt 2:4, 7). Tehát a kő a legtalálhatóbb jelkép Isten örök országa megalapítására.

Egyes érvelések szerint a kő országát Jézus a földi szolgálata idején alapította meg, és az evangélium hirdetése jelképezi, hogy Isten országa az egész világon, mindenhol ott van. Pedig a kő országa csak azután jön el, hogy a négy fő birodalom lehanyatlak és az emberi történelem elér a megosztott országok idejéhez, amit a szobor lábfejei és lábujjai jelképeznek. Ez kizárja, hogy az 1. században következett volna be, mert Jézus földi szolgálata a negyedik birodalom, Róma uralma idejére esett.

A kő aztán hegygé nő. Vagyis az a „*kő pedig, amely ledöntötte a szobrot, nagy hegygé változott, és elfoglalta az egész földet*” (Dán 2:35, RÚF). Ez a kép a Sion hegyét juttatja eszünkbe, ahol a templom állt, ami az Ószövetségben Isten földi országát jelképezte. Érdekes, hogy a hegyből leszakadt kő maga is hegygé lesz. Ez a hegy, ami a szöveg szerint már létezik, minden bizonynyal a mennyei Sionra, a mennyei szentélyre mutat, ahonnan eljön majd Krisztus, hogy megalapítsa örök országát. A mennyből leszálló Jeruzsálemben (Jel 21:1–22:5) válik majd valóra ez az ország.

Dániel próféta könyve 2. fejezetének üzenete eddig az összes birodalommal kapcsolatban beigazolódott. Miért valóban logikus és bölcs dolog, ha Isten örök országa eljövetelét illetően is megbízunk próféciajában? Miért ésszerűtlen, ha az ember *nem* hisz a próféciaiban?

TOVÁBBI TANULMÁNYOZÁSRA:

Fontos felfigyelni arra, hogy *Dániel próféta könyve* 2. fejezetének állóképe aranyból és ezüstből, a gazdasági hatalmat jelző fémekből készült! A szoborban volt még réz és vas is, amit általában szerszámokhoz és fegyverekhez használtak, valamint agyag, amit az ókori világban háztartási célokra fordítottak. A szobor tehát színes képet mutat az emberiségről és vívmányairól. Különösen találó, hogy az egyes testrészek a világi birodalmak egymásutánját és azt a végső megosztottságot jelképezik, ami az emberi történelem utolsó napjaira jellemző. A kő viszont határozottan úgy jelenik meg, mint ami „*kéz érintése nélkül*” (Dán 2:45) szakad le, ez is nyomatékosítja, hogy természetfeletti módon ér véget az ideiglenes világ, minden emberi vívmányával.

Bár „a puszta szem számára az emberi történelem a hatások és ellenhatások kaotikus közjátékának tűnik... Dániel arról biztosít, hogy mindezek mögött ott áll Isten, aki letekint rájuk és ezekben mozog, mert el akarja érni, amit a legjobbnak tart” (William H. Shea: *Daniel: A Reader's Guide*. Nam-pa, ID, 2005, Pacific Press, 98. o.).

BESZÉLGESSÜNK RÓLA!

- 1) **Jó tudni, hogy a világ döbbenetes káosza és szenvedése között Isten az, aki végső soron irányít és majd mindennek dicsőséges véget ad! Addig is mi a szerepünk abban, hogy a tőlünk telhető legtöbb jót megtegyük, könnyítve a bűnbe süllyedt világ szenvedésén?**
- 2) **Hogyan magyarázzuk, hogy Dániel és a foglyok szorosan együttműködtek azzal a pogány vezetővel, illetve hűségesek voltak hozzá, aki annyi kárt okozott Izrael népének?**
- 3) **Ahogy már láthattuk, némelyek azzal érvelnek, hogy a kéz érintése nélkül leszakadó kő az evangélium terjedésére utal a világban. Ez több okból sem lehet így, többek között Dán 2:35 verse szerint sem, hiszen a kő szétzúzza a korábbi nemzeteket, „nyomát sem lehetett találni” (RÚF). Ez nem történt meg a kereszt után. Továbbá néhányan az egyházzal próbálják azonosítani a szikla birodalmát, csakhogy nem veszik figyelembe, hogy a kő országa átveszi minden emberi uralom helyét, az egész világra kiterjed. Tehát egyedül Jézus második eljövetele indíthatja el azt a folyamatot, amit ennek a profetikus álomnak a csúcspontja ábrázol. Miért Jézus második adventje a legértelmesebb magyarázat arra, ami a kő által történik az idők végén?**

BALÁSSY LÁSZLÓ:

RINGATÓ

Mint játékban kifáradt kisgyerek
megül, ha az éjszaka közeleg,
megül szülője karján csendesen,
úgy nálad én is egykor, Istenem,
mint a munkás, napját bevégezten,
ha itt az este, megnyugszom kezemben...
Mint gyertyaláng, mely lassan csonkig ég,
mint elfogyó, kihunyó, kicsi mécs;
erecske, mely folyammá szélesül,
s a végtelen tengerrel egyesül...
Hab habra csap, hullám hullámra hull,
de túl lángon s hunyt mécsen messze túl,
hol minden ér örök mederre lel,
hol hab s hullám szelíden megpihen:
időtlen évek ormai felett,
örök Virrasztó, örködik szemed!